Україна починається з тебе

№ 14 (238) Липень 2015 E-mail: chaspress@ukr.net

Василь Куйбіда:

Рух уважає, що нашу державу змушують надати особливий статус так званим ДНР і ЛНР, що легітимізує сепаратистів, дозволить їм впливати на політичний процес в України і її зовнішню політику. Ми розцінюємо це як зраду національних інтересів України і знецінення боротьби українців на сході України проти російської агресії.

читайте на сторінці 4–5

Поки синьо-жовтий прапор у наших руках – доти ми непереможні!

У столиці відзначили день підняття стяга

25 липня 1990 року біля сучасної будівлі КМДА вперше в Україні було піднято національний, синьо-жовтий прапор поряд із прапором УРСР. Тоді, чверть століття тому, це дійство зібрало величезну кількість патріотів у центрі столиці, люди відчували, що насуваються зміни. Багато з них прийшли до мерії й нині, щоби згадати революційні події. Немало серед гостей було і рухівців, які брали участь у піднятті прапора над київською мерією.

«Під синьо-жовтими стягами українці зміцнювали свою державність у середні віки, – нагадав лідер Народного Руху Василь Куйбіда. – Під синьо-жовтими стягами ми брали участь у Грюнвальдській битві, битві народів, і тим синьо-жовтим стягом ідентифікували себе і свою гідність серед інших народів. Після того, як «през незгоду одного звоювавши», за словами Івана Мазепи, ми втратили свою державу, раз-по-раз намагались її відновити теж під синьо-жовтими прапорами. Минулого сторіччя принаймні тричі це робили: у 1917 році, проголосивши Українську Народну Республіку, яка зробила національний прапор своїм державним прапором, 30 червня 1941 року, проголосивши відновлення своєї державності вже в окупованому німцями Львові, і в 1990 році, коли у Львові 3 квітня над Львівською ратушею, а пізніше і над обласною радою був піднятий синьо-жовтий прапор, як символ нашого прагнення до відновлення незалежної держави. І велике значення мало підняття синьо-жовтого прапора у Києві. Після цього стало зрозуміло – ми переможемо! Київ є столицею української національної держави, а не УРСР, він засвідчував це підняттям синьо-жовтого прапора. Ми не завершили розпочате у 1990 році революцію. І тому із синьо-жовтими прапорами виходили в 2004 році, намагаючись утвердити в такий спосіб демократичність держави. Чи після того, як фактично знову стали колонією Російської імперії у 2010 році з пиходом Януковича до влади, ми з вами знову із синьо-жовтими прапорами вийшли на Майдан Києва, показуючи, що синьо-жовті прапори засвідчують нашу національну гідність. Під синьо-жовтими прапорами вільні українці з Майдану Києва пішли бороти з рабами Путіна на Схід.

І сьогодні ці кольори засвідчують нашу спромогу жити вільними, наше відчуття сили, нашу рівність з іншими народами. Засвідчують нашу гідність. І поки не відновиться національна держава в повному обсязі, поки ми не усунемо олігархів від влади і не дамо їм можливість працювати в конкурентній економіці, яка буде збагачувати українську державу й український народ, доки попереду із синьо-жовтим прапором буде прапор боротьби – червоно-чорний. І поки синьо-жовтий прапор у наших руках – доти ми непереможні!».

В'ячеслав Руденко.

Зміни до Конституції: усе визначено наперед?

23 липня під час телефонної розмови з лідерами країн-учасниць «нормандської четвірки» Путін закликав українську сторону погодити з представниками так званих ДНР та ЛНР законодавче оформлення особливого статусу регіонів.

А саме: «Узгодити з «ДНР» і «ЛНР» і ввести в дію на постійній основі законодавче оформлення особливого статусу відповідних регіонів і закон про амністію, а також визначити модальності і порядок проведення місцевих виборів».

Безцеремонну вимогу Путіна прокоментував екс-заступник голови СБУ, очільник Спілки офіцерів України, генерал-лейтенант Олександр Скіпальский: «Нехай Путін сам розмовляє з ними. Це він їх підібрав, він їх поставив, він їх навчив під Москвою. Нехай він з ними розмовляє і пояснить, що захоплювати чужу територію негарно. Нехай він забирає своїх бандитів і краще посилює свою оборону на сході Росії».

Добре сказано. Але...

Навіть початкуючий аналітик спеціальних служб добре знає, що найцікавішими в інформаційних потоках є спростування та заперечення. Тому розвідники уважно стежать за тим, хто, коли, як, що і чому заперечує. Відтак намагаються зрозуміти причини оприлюднення відкоригованих тез, фраз, сентенцій. Бо саме нові деталі, по-новому розставлені акценти стають ключовими/визначальними для правильного з'ясування ситуації, поясненні вчинків фігуранта.

15 липня на сайті українського парламенту був оприлюднений президентський проект закону про внесення змін до Конституції України щодо децентралізації влади з позначкою «доопрацьований».

Найважливішою відмінністю доопрацьованого законопроекту від першої редакції, зареєстрованої у Верховній Раді 1 липня, є положення, що особливості здійснення місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей визначаються окремим законом. Якщо в першій редакції це положення було закріплено в перехідних положеннях самого законопроекту, то в редакції від 15 липня запропоновано закріпити цю норму в розділі XV перехідних положень самої Конституції України. 16 липня відбулося голосування і законопроект був переданий до Конституційного суду.Та несподівано 19 липня на сайті офіційного інтернет-представництва Президента України появилося «Звернення Президента щодо проекту змін до Конституції».

На думку Петра Порошенка, позиція окремих фракцій коаліції в парламенті не голосувати за проект змін до Конституції щодо децентралізації є атакою на його мирний план.

читайте на сторінці 5

читайте на сторінці 7

Сергій Дзядик:

Раніше наші вантажівки ретельно обшукували. Однак цього разу, жодного разу не зупинили. У контексті подій, які відбулися у Мукачевому і Львові це насторожує. Адже створює можливості для незаконного вивозу зброї з зони АТО.

читайте на сторінці 3

Газету «Час Руху» можна передплатити на 2015 рік у кожному відділенні «Укрпошти». Індекс: 91216. Ціна на місяць 2 грн. 47 коп.

Наш ресурс – сильні особистості та конкретні справи

Сьогодні у наших лавах на виборчих дільницях кандидатами від НРУ має бути ціла когорта молодих людей

Близько тисячі рухівців з Львівщини та інших областей, а також представники партнерських громадських організацій зібралися на стадіоні «Арена Львів». Там відбувся семінар-навчання з діючими депутатами від НРУ та потенційними кандидатами в депутати до місцевих рад та мерів міст, а також молодіжний Форум.

«Ми йдемо до нових виборів місцевого самоврядування. Сьогодні у наших лавах на виборчих дільницях не тільки в ролі спостерігачів, агітаторів, але й кандидатами від НРУ має бути ціла когорта молодих людей. Нам потрібен сплав досвіду, вміння і молодості, завзяття, затятості і бажання працювати. Це запорука успіху», — сказав, звертаючись до учасників молодіжного Форуму, голова Народного Руху Василь Куйбіда.

Він також закликав молодь перебирати на себе владу на рівні місцевого самоврядування і творити нову систему влади, не мирячись з тим, що нам намагаються залишити у спадок, спекулюючи на війні з Росією.

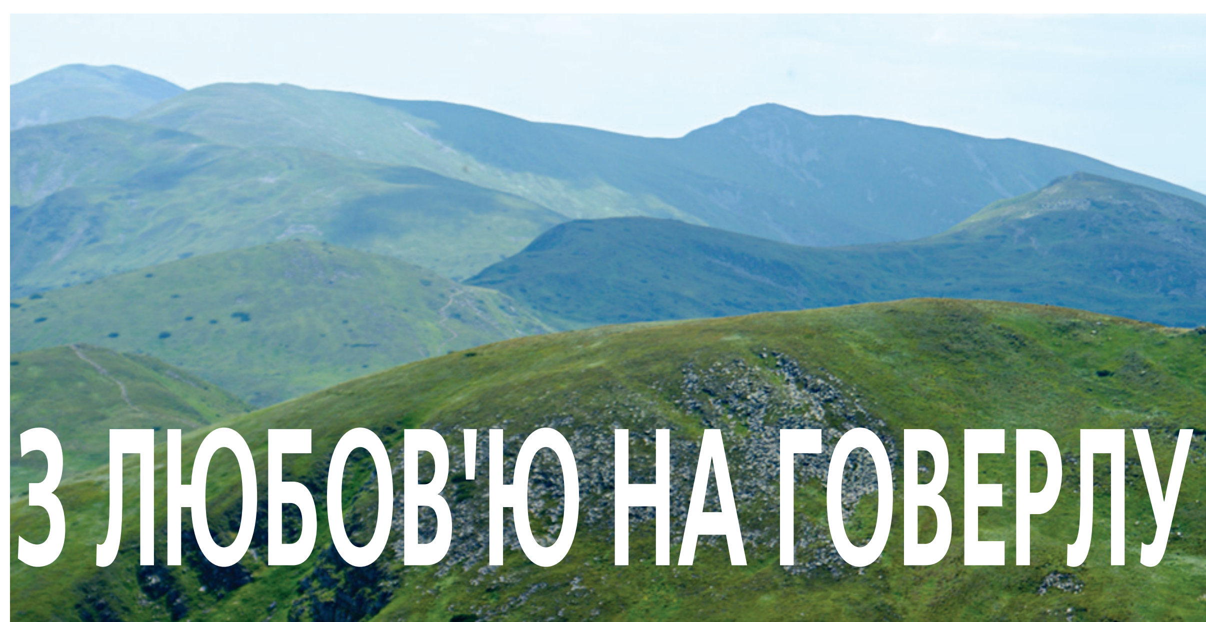
Лідер партії представив кандидатам у депутати базову програму, з якою Рух іде на вибори.

Перед присутніми також виступили члени Політради НРУ Валерій Асадчев, Микола Діденко, Сергій Дзядик та члени Центрального проводу НРУ Богдан Гагалюк та Андрій Корнат. Останній, зокрема, сказав: «Сьогоднішня виборча кампанія, — це кампанія імен. У нас є сильні особистості, які мають авторитетний план, конкретні справи, конкретний результат і мораль. У нас є ресурс, передусім, людський. Ця внутрішня чистота, вона сьогодні відображається в конкретній праці, у волонтерській роботі, так як працює РУХ, не працює ніхто».

Голова Народного Руху Василь Куйбіда:

Нам потрібен сплав досвіду, вміння і молодості, завзяття, затятості і бажання працювати. Це запорука успіху.

З ЛЮБОВ'Ю НА ГОВЕРЛУ

У 1990 році, навесні, відбулися напівдемократичні вибори до Верховної Ради, активну участь в яких брали і представники від Руху. У результаті них до парламенту потрапили демократичні сили, які утворили Народну Раду. Їй та демократичним перетворенням чинила спротив так звана комуністична група 239. Та все ж першу ластівку — Декларацію про державний суверенітет України вдалось прийняти 16 липня того ж року, вона і стала предтечею та основою для прийняття «Акта проголошення незалежності України», ухваленого Верховною Радою 24 серпня 1991 року та затвердженого на Всеукраїнському референдумі 01 грудня того ж року.

У Декларації про державний суверенітет України зазначалось, що єдиним джерелом влади є український народ і від його імені може виступати тільки Верховна Рада. Жодна політична партія не має права виступати від народу, у тім числі на той час «єдина керуюча і спрямовуюча КПРС», що було закладено в статті 6 Конституції Української РСР. Здобутком Декларації було й те, що територія України є недоторканною в наявних кордонах і не може бути змінена. Ще тоді відчувалось, що кремлівська «братня» Росія може стати загарбником та окупантом наших земель, що і сталось через 25 років. Тому ще тоді Верховна Рада проголосила право на власні збройні сили.

По суті Декларація створила основу для республіканської законотворчості, незалежності від союзного законодавства і прийняття нової Конституції України.

Показовим фактом на Прикарпатті стало й те, що на наступний день 17 липня 1990 року після прийняття Декларації про державний суверенітет України рішенням виконкому обласної ради зареєстровано Статут Культурно-наукового товариства «Рух», яке розпочало свою діяльність ще у 1988 році. Продовжувалась реєстрація осередків Народного Руху України. У ті роки імперія захиталась, проте під великим тиском змушувала Україну до підписання Союзного договору. Рух розгорнув спротив на численних мітингах, підприємствах і установах. На мітингах і зборах приймались резолюції та рішення про відмову від підписання Союзного договору, утворення страйкових комітетів, які мали організувати людей до Всеукраїнського страйку. Робітники вимагали деполітизації та депортації партійних та комсомольських організацій на підприємствах, розпуску та націоналізації майна КПРС.

Солдатські комітети матерів вимагали створення національної Армії та несення військової служби громадянами України на території нашої держави. Зрештою люди вимагали надати Декларації про державний суверенітет України статусу конституційного акту. Цій знаменній події люди встановлювали пам»ятники. У 2015 році Верховна Рада України прийняла Закон України «Про правовий статус та вшанування пам»яті борців за незалежність України у ХХ столітті», за яким поряд з визнанням ОУН-УПА заслужено визнала Народний Рух України.

Рух організував перше сходження на гору Говерлу, яке традиційно продовжується чверть століття. Винятком не став і цей ювілейний рік, два дні 18 і 19 липня відбувалось масове сходження на найвищу гору Карпат. Участь у патріотичній акції взяли представники Народного Руху України, особливо активними були калушани, які напередодні таборувались у підніжжі гори, рогатинці, тисменичани та інші національно-патріотичні організації, делегації з різних областей України. Незважаючи на спекотну погоду, підкорили вершину члени Молодого Руху та молодь з Артеку, священники, які благословляли на сходження і спільно молились на Говерлі. Показово над Говерлою зробив коло літак. Усі дружньо з любов'ю допомагали один одному у сходжені, молоді пари, не відчуваючи втоми, цілувались, фотографувались йдучи дорогою з рухівським прапором, який замайорів на вершині. Рухівську делегацію очолювали депутати обласної ради голова Івано-Франківської крайової організації Народного Руху України Ігор Шумега та заступник голови, керівник управи Руху Ярослав Єфімчук, який напередодні сходження виступив на круглому столі, організованному ОДА, на тему «Декларація про державний суверенітет: відновлення чи проголошення?». Оскільки, напередодні Верховна Рада призначила вибори 25 жовтня цього року, то для Руху це став символічний старт на найвищій горі Карпат Говерлі. І хоча пішов дощ, свята не зіпсував, далеко в далечінь лунало відлуння з гори Говерли Гімну України.

Ярослав Єфімчук,
депутат Івано-Франківської обласної ради,
керівник Управи КО НРУ.

Завершилася чергова поїздка волонтерів Центру забезпечення військових ГФ «Народна Самооборона Львівщини» у зону АТО. На Сході активісти провели 5 днів.

15-та поїздка Центру забезпечення на схід

Традиційно було обрано маршрут, що проліг сектором А (Луганська область), а також частиною Донецької області. Від Станиці Луганської, Щастя, Лисичанська, Кримського, до Краматорська, Артемівська та Красноармійська. Активісти зокрема відвідали 24-ту та 80-ту бригади, батальйон «Львів», медиків 66-го мобільного госпіталю — підрозділи, у котрих несуть службу здебільшого військові з Львівської області.

Для них активісти зібрали 30-тонний вантаж, починаючи від питної води, солодощів, форми, військових футболок та закінчуючи індивідуальними посилками.

Зі всієї Львівщин господині зібрали тонну вареників — розповіла волонтер Оксана Клим.

Водночас волонтери констатують суттєве зменшення пожертв.

«Нині відчутно кризу пожертв. Люди збайдужіли. Чи то звикли, чи то гроші закінчились. Якщо раніше збирали до 60 і більше тонн, то тепер ледь назбирали 30 тонн. Ми їздимо на схід і бачимо, що хлопці потребують простих продуктів і простих речей, хоча б шкарпеток. Дякуємо підприємцям, які виявляють свою чітку громадянську позицію і не припиняють надавати допомогу», — наголосив заступник голови Львівського РУХу, заступник голови Народної Самооборони Львівщини Сергій Дзядик.

Член проводу ЛКО НРУ, заступник керівника Народної Самооборони Львівщини Микола Щур додав, що і самі волонтери, що збирають пожертви у супермаркетах, також втратили мотивацію. Раніше вони збирали чимало продуктів, а нині за день можуть зібрати на потреби АТО баночку олії чи просто упаковку печива. «Люди виснажені і фізично, і морально», — каже він.

«Допомога скоротилася, але треба розуміти, що вона потрібна постійно. Ми, наприклад, везли маскувальні сітки, домкрати 20-тонні. Ці речі не приносять благодійники, їх треба купувати. На це потрібні великі кошти. Часто нам замовляють комплекти для ремонту техніки, їх теж треба купувати. От нам привезли комплекти форми на 70 тисяч гривень (держава видає лише один комплект, а в чому ходити, коли її випереш?), сказали: віддасте гроші коли зможете і я з жахом думаю, де ми візьмемо тих 70 тисяч. Сподіваємося, люди нас почують. Ми не маємо права забувати про наших хлопців. Постійно є потреба — форма, берці, спідня білизна, шкарпетки, вологі серветки, кава, чай. Знову стоїть питання продуктів. Все змінюється, крім одного, — війна триває. А ми працюємо, і будемо працювати до перемоги», — наголосила керівник Центру забезпечення військових Львівщини Ірина Яремко.

Також волонтери повідомили тривожний факт — під час повернення зі Сходу їх жодного разу не зупинили, й не поцікавилися, що вони везуть.

«Раніше наші вантажівки ретельно обшукували. Однак цього разу нас жодного разу не зупинили. У контексті подій, які відбулися у Мукачевому і Львові, це насторожує. Адже створює можливості для незаконного вивозу зброї з зони АТО», — наголосив Сергій Дзядик.

І все ж, попри всі проблеми, активісти планують наступну поїздку на передову, яку приурочать до Дня Незалежності.

У Миколаєві до 25 річниці прийняття Декларації про державний суверенітет відкрили щоглу та підняли на ній державний прапор

Для вшанування урочистої події зібралися активісти Народного Руху, "Батьківщини", представники громадських організацій та мешканці міста. Голова обласної організації Народного Руху України Юрій Діденко відзначив історичну роль прийняття Декларації про державний суверенітет України. З її прийняттям до здобуття української незалежності долучилася влада і в ній були вказані напрямки розбудови нашої державності. Декларація стала першим кроком до самостійності України.

О десятій годині сім хвилин, час прийняття Декларації Верховною Радою УРСР в 1990 році, Юрій Діденко та перший заступник міського голови Євгеній Шевченко урочисто підняли державний прапор під спів національного гімну учасниками заходу. Перед присутніми виступили заступник голови обласної організації Руху Олександр Малицький, активіст «Просвіти» Віктор Спиця, голова обласної «Просвіти» Ігор Марцинківський, голова ГО «Символи Миколава» Георгій Савченко, голова клубу ім. Назарія Яремчука Петро Костів та інші. Учасники урочистостей пройшли ходою до пам'ятника одного із співавторів Декларації про державний суверенітет України В'ячеслава Чорновола та поклали квіти.

Час – репортер

До 150-річчя від дня народження Митрополита Андрея Шептицького відкрили пам'ятник

На площі Святого Юра у Львові освячено пам'ятник Митрополитові Андрею Шептицькому. Участь в урочистих заходах взяли Президент України Петро Порошенко із дружиною та глава УГКЦ Блаженніший Святослав Шевчук, представники місцевих органів влади, львівське духовенство, активісти Народного Руху.

Президент Петро Порошенко зазначив: «Шептицький на основі церковної структури створив прообраз національного українського організму. За часів митрополита Андрея Україна ще була розділеною між сусідами, де-юре Україна на ті часи ще не постала. Але де-факто держава вже існувала. Так, існувала, і саме в тих межах та кордонах, що і Греко-Католицька Церква!»

«Історія встановлення пам'ятника Митрополитові у Львові – це історія боротьби. Вона почалася не сьогодні і не вчора», – сказав Блаженніший Святослав Шевчук. За його словами, перший пам'ятник Шептицькому митці встановили у Львові у 1935 році у подвір'ї Національного музею, однак він простояв недовго. Інший пам'ятник був створений митцем Андрієм Коверком, однак він також був знищений в радянські часи. Шевчук порівняв Шептицького із пророком Мойсеєм – Шептицький дивиться на український народ із Святоюрської гори, як Мойсей на народ єврейський із гори Синайської.

Але навіть після його відкриття у пам'яті залишається неприємний осад, від різноманітних обговорень, суперечності і навіть протестів проти цього архітектурного рішення, яке пов'язане з необхідністю зняття ряду дерев та перенесення частини автомобільної дороги. Встановлення пам`ятника митрополитові супроводжувались кількамісячними протестами активістів, що нібито боролись проти вирубки дерев у сусідньому сквері і загалом проти реконструкції площі Святого Юра. І це при тому що у Львові за останні роки без жодних протестів при різних реконструкціях і будівництвах зрізано не одну тисячу таких дерев. Тому упродовж спорудження пам'ятника ця неправдивість протестів була явно помітною. Через те у Львові часто можна було почути нарікання на проросійські сили, що були причетні до цих протестів. Справа щодо реконструкції площі Святого Юра навіть дійшла до суду. У результаті реконструкція площі проведена лише частково. Під час робіт з облаштування площі Святого Юра, за інформацією ЛКП «Львівавтодор», освоєно близько 10 млн. грн. Загалом зведення пам'ятника у повній мірі ще не профінансовано. З метою збору коштів організовано аукціон творів мистецтва, на якому зібрано більше чверті мільйона грн.. Половину цієї суми отримано за твори художників Л. Медведя, В. Федорука, рухівця І. Гавришкевича та худ. Б. Буряка

Народжений ганьбою

Президент Петро Порошенко назвав ганьбою становище навколо довиборів до Верховної Ради у 205-му окрузі в Чернігові напередодні самого голосування 26 липня. Ці вибори «відкидають Україну у 2012 рік», сказав він в інтерв'ю телеканалові «СТБ». Президент додав, що звернувся до міністра внутрішніх справ із вимогою захистити волевиявлення громадян під час виборів у 205-му окрузі. «Якщо там буде наплив «тітушок», усі вони мають бути «упаковані», затримані та притягнені до відповідальності», – наголосив він.

Голова держави також наголосив, що треба зробити висновки і не допустити повторення ситуації, що відбувається на 205-му окрузі. «Неприпустимо, щоб знов українців купували за гречку», – заявив Петро Порошенко. Ну, а самі вибори дали нам народного депутата України Сергія Березенка (партія «Блок Петра Порошенка «Солідарність»).

Росія «наклала» на світ

Російська Федерація прогнозовано наклала вето на рішення Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй щодо створення Міжнародного трибуналу з розслідування всіх обставин жахливої авіакатастрофи малайзійського «Боїнга» в небі України 17 липня 2014 року. Прийнятий документ більшістю членів Ради Безпеки ООН був відразу ж ветований Російською Федерацією.

Зазначимо, що за документ, який запропонував уряд Малайзії, у Радбезі ООН проголосували 11 країн-членів РБ при необхідних 9. Три країни – Китай, Венесуела і Ангола при цьому голосуванні утрималися.

Таким чином, з великою часткою ймовірності це питання буде винесено на Генеральну Асамблею ООН, де для створення вищевказаного Міжнародного трибуналу потрібно голоси двох третин країн, які входять в ООН.

Конституційний суд «освятив» зраду національних інтересів

«КС дійшов висновку: визнати проект про внесення змін до Конституції щодо децентралізації влади... таким, що відповідає вимогам статей 157, 158 Конституції України. Висновки КС є остаточним і оскарженню не підлягають», – зазначив суддя Конституційного суду Василь Бринцев.

Перед цим він зауважив: оскільки в Україні не введено надзвичайний або воєнний стан, зміни до Конституції можуть бути внесені, тому проект відповідає положенню статті 157 Конституції. КС визнав такими, що відповідають Конституції положення в частині децентралізації. Зміни до Конституції щодо префектів у КС також визнані такими, що відповідають Конституції і не порушують прав людини і громадянина.

Щодо пункту прикінцевих положень про особливості здійснення місцевого самоврядування на окремих територіях Донецької та Луганської областей, які визначаються окремим законом, КС визначив, що таке доповнення не передбачає скасування чи обмеження прав і свобод людини і громадянина.

Згідно з Конституцією, далі проект змін має бути розглянутий на наступній сесії ВР і ухвалений не менше, як 300 голосами.

Прокурори-хабарники вийшли на волю

Заступник прокурора Київської області Олександр Корнієць вийшов із СІЗО, заплативши заставу. Він заплатив заставу у 3,2 млн. грн, після чого його було випущено на волю.

Раніше повідомлялося, що суд відпустив під заставу заступника голови слідчого управління Генпрокуратури Володимира Шапакіна, який разом із Олександром Корнійцем був затриманий за підозрою у вимаганні хабара в особливо великих розмірах. Під час обшуку у них було знайдено 500 тисяч доларів, діаманти та зброю. Пізніше Печерський районний суд Києва обрав запобіжний захід у вигляді арешту з правом внесення застави в розмірі 3,2 млн грн Олександру Корнійцю та у розмірі 3 млн грн Володимиру Шапакіну. Пізніше Шапакіну суд збільшив заставу до 6,4 млн грн, які він безпроблемно вніс і вийшов на волю.

Голова Народного Руху Василь Куйбіда: «Зміни до Конституції ми розцінюємо як зраду національних інтересів України»

Рух уважає, що нашу державу змушують надати особливий статус «ДНР» і «ЛНР», що легітимізує сепаратистів, дозволить їм впливати на політичний процес в Україні і її зовнішню політику. Ми розцінюємо це як зраду національних інтересів України і знецінення боротьби українців на сході України проти російської агресії.

Окрім того, легітимізація сепаратистсько-російських утворень ляже додатковим бюджетним тягарем на український народ, а війна перетвориться в узаконений латентний конфлікт уже в середині держави.

Дії парламенту закладають основу для повзучої федералізації, якої так хоче Російська Федерація. Народні депутати України повинні знати, що Конституція України не є предметом переговорів і торгів з іноземними партнерами, а фундаментом в ієрархічній системі правових актів.

Прийняття такої зміни у Конституції України означатиме, що Україна, не контролюючи цю територію фактично, юридично відповідатиме за все, що там відбуватиметься. Народний Рух України вважає, що територія, яка не контролюється Україною на сході, так само, як і територія Криму, має мати один статус — статус окупованої території. Територією України, такою як усі, вони стануть тоді, коли там буде відновлено суверенітет нашої держави.

І до того часу ніякі вибори на цій території не можна проводити, бо ми просто легалізуємо цих вбивць і зробимо з них офіційну владу. Вибори можна проводити тільки після того, як будуть проведені розслідування на предмет з'ясування участі кожного учасника бандформувань у воєнних злочинах. Після того, як усі, хто руйнував нашу державу, будуть позбавлені права обирати, обиратися чи працювати в органах влади, а також будуть заборонені усі антиукраїнські організації.

Верховна Рада, розглядаючи проект внесення змін до Конституції України, порушила саму Конституцію, оскільки її норми забороняють вносити зміни в умовах воєнного чи надзвичайного стану, в якому фактично сьогодні держава перебуває.

Децентралізація, про необхідність якої так довго говорила влада, звершилася. Правда, тільки на папері — у вигляді змін до Конституції, поданих Президентом України до Верховної Ради.

Непотрібні зміни

Слід розуміти, що зміни уособлюють прагнення нашого Президента і чинної влади до децентралізації. Тобто можна сказати, що децентралізація звершилася у головах наших правителів. Тож давайте уважно прочитаємо цей фундаментальний опус, щоб доторкнутися до великих ідей, які мають докорінно змінити наше життя на краще, причому вже завтра, тому що сьогодні воно змінилося тільки на гірше, причому настільки, що обурюються навіть Янукович з Азаровим.

Зміни, що стосуються адміністративно-територіального устрою України

Ці зміни є найбільш суттєві і найбільш відчутні, враховуючи фактор анексії Криму та частини території Донбасу Росією.

Стаття 133 Конституції України у чинній редакції встановлює, що систему адміністративно-територіального устрою України складають: Автономна Республіка Крим, області, райони, міста, райони у містах, селища і села.

До складу України входять: Автономна Республіка Крим і далі за абеткою перелічуються назви всіх областей, а також міста Київ і Севастополь.

У змінах пропонується, що систему адміністративно-територіального устрою складають адміністративно-територіальні одиниці: громади, райони, регіони. Абзац, яким перелічуються назви областей, АРК, Київ і Севастополь виключається.

Замість цього встановлено, що АРК та області є регіонами України (назва «регіони», мабуть, запропонована на знак увіковічення партії регіонів за її «сумлінне служіння» Україні і «сумлінне дотримання» Конституції).

Отже із системи адміністративно-територіального устрою України випала АРК, райони у містах, села, селища, а області та АРК названі регіонами.

Таким чином у завуальованому вигляді можна зрозуміти, що Президент (як автор змін до Конституції) не визнає вже Крим, Севастополь, області, у тому числі Донецьку і Луганську, адміністративно-територіальними одиницями України. У всякому разі ця норма з абсолютно однозначно варіанту, перетворюється у варіант невизначеності і потреби тлумачення.

Такі зміни дають правові підґрунтя для влади відмовитися від анексованих Росією територій України, при цьому прямо не порушуючи норми Конституції, і таким чином уникнути відповідальності, так як згідно зі статтею 102 Конституції України, Президент України є гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина.

Отже, якщо з Конституції прибрати пряму норму, що Крим, Севастополь, Донецька, Луганська та інші області входять до складу України і замінити це одним словом регіони (неукраїнського походження) то і гарантувати не можна те, на що прямо в Конституції не вказано.

Крім того, межі областей (регіонів) і їх назви буде встановлювати закон. Отже, такі межі і назви можуть змінюватися в залежності від уподобань чергової влади до тих чи інших територій України. Межі територій можна буде міняти набравши лише 226 голосів з застосуванням фактору кнопкодавства. Все це відкриває шлях до територіальної вакханалії, що ніяк не буде сприяти стабільності політичній та економічній.

Межі районів, громад також мають встановлюватися законом, і Конституція не визначає жодних принципів, як це має відбуватися. А якщо такого закону не приймуть, як не прийнято багато інших законів, які б мали закріплювати Конституційні норми? Тоді кожний буде міняти як заманеться?

А якщо такі закони будуть постійно змінюватися, підводячи зміни територій під, наприклад, виборчі округи? Отже, пропонується не децентралізація а анархізація країни.

Зміна системи влади на місцях

Запропоновані зміни торкаються тільки регіональних рівнів влади: район, область. На рівні територіальних громад система влади залишається незмінною, тобто прямим голосуванням обираються голови громад і депутати, що тільки підтверджує вже існуючу в чинній Конституції децентралізовану систему влади в громадах.

На рівні області і району пропонується замість одного виконавчого органу, яким на сьогодні є державна адміністрація, створити два: тобто буде виконавчий комітет відповідної ради і префект, як представник державної виконавчої влади на місцях. Не будемо говорити про оперативність та ефективність такої влади з управлінської точки зору, але з фінансової точки зору утримувати замість одного апарату чиновників два буде занадто затратно для теперішнього стану України.

Валерій Асадчев:

Зміни дають правове підґрунтя для влади відмовитися від анексованих Росією територій України, при цьому прямо не порушуючи норми Конституції, і таким чином уникнути відповідальності.

У реаліях вийде, що прийдеться платити більше грошей на утримання виконавчих влад на місцях і за це отримувати суцільні протистояння між ними. А якщо взяти зріз міста обласного центру то на його теренах будуть діяти: виконавча влада громади міста, виконавча влада відповідної районної ради, виконавча влада відповідного префекту району, виконавча влада обласної ради, виконавча влада відповідного префекту області. І всі ці виконавчі влади треба десь розмістити, обігріти, забезпечити бюрократичним приладдям, транспортом і т. д. Ось вам і політика зменшення бюрократів.

Тепер поглянемо на такий незвичний для України інститут влади як префекти. Префекти існували ще у стародавньому Римі і фактично були намісниками Риму у його провінціях, з правом суду і управління силовими підрозділами. Префекти існують і в сучасних країнах (Франція, Румунія), як представники центральної влади на місцях з правом координації територіальних підрозділів міністерств, а також наглядом за додержанням законів місцевою владою.

Але українські префекти не тільки наглядають та координують. Вони самі є виконавчою владою, видають акти, обов'язкові до виконання. І за ними, за префектами, також наглядають; особисто Президент і Кабінет Міністрів. При чому, як зазначено у змінах до Конституції, одні акти префектів має скасовувати Президент, а інші Кабінет Міністрів. Отже, влада перетворюється у суцільну спостережну один за одним владу.

Але тільки префектів замало. Уводиться ще одна посада: тимчасовий державний уповноважений.

Це взагалі нове слово в історії світового конституціоналізму, щоб тимчасово призначена особа отримала конституційний статус. Як відомо однією з завдань Конституції є забезпечення ста-

більності (слово конституція співзвучна слову константа; тобто щось сталe, стабільне).

Але автори змін до Конституції (до речі, невідомі, крім Президента) додумалися закріплювати в Конституції не стале, не стабільне, а тимчасове.

Які повноваження у цього уповноваженного не вказано. Автори змін тільки вказують, що він має спрямовувати та організовувати діяльність відповідних виконавчих органів громад, районів, областей. А куди спрямовувати невідомо. Такий тимчасовий уповноважений може бути призначений Президентом (одноособово) навіть у сільську громаду.

Це право виникає у Президента у випадках, якщо місцевою владою приймається акт, що не відповідає Конституції України, створює загрозу порушення державного суверенітету, територіальної цілісності чи загрозу національній безпеці.

Вказані небезпеки важко уявити собі на рівні громади і навіть району. І потім, якщо такі небезпеки виникли, навіщо ж тоді префект, який має здійснювати нагляд за додержанням Конституції органами самоврядування?

Звичайно, при бажанні знайти акти, що порушують Конституцію, завжди можна, особливо, якщо буде поставлене відповідне завдання.

Отже, за такою ознакою можна усунути з посади будь-якого керівника органу самоврядування і призначити свою слухняну людину. Поки у Конституційному Суді будуть розбиратися, ця тимчасово уповноважена людина зробить доручену йому справу; наприклад, організує вибори у відповідній громаді чи території або щось прихватизує, і відповідальності ніякої. Він же тимчасовий. Був і нема. І така централізація влади до села зветься авторами змін децентралізацією.

Набуття чинності змін до Конституції України або узурпація влади

У перехідних положеннях до змін до Конституції автори призначають нові чергові вибори органів місцевого самоврядування на жовтень 2017 року, порушуючи конституційну норму згідно з якою органи самоврядування обираються на 5 років.

Але це не єдине порушення чинної Конституції ініціаторами змін. Відповідно до перехідних положень Президент отримає додаткові повноваження, передбачені змінами (і щодо префектів, і тимчасових уповноважених і інші). Але народ, який відповідно до статті 5 Конституції є єдиним джерелом влади в Україні, його такими повноваженнями не наділяв. Отже, у запропонованому варіанті Президент фактично прагне до узурпації влади, так як намагається отримати більші повноваження не від народу, а внаслідок свого службового положення. Відповідно до статті 5 Конституції України, ніхто не може узурпувати державну владу.

Отже, напрошується висновок: або запропоновані зміни набудуть чинності після нових чергових виборів президента, або, якщо це відбудеться раніше, відразу після набуття чинності цих змін необхідно проводити позачергові вибори Президента України, щоб народ наділив Президента новими повноваженнями. Іншого бути не може. Інакше ми знову повторимо сумну історію змін Конституції Януковичем.

P.S.

Запропоновані зміни, як і попередні, є несистемними і продовжують сумну традицію утворення в Україні неефективної, безсистемної влади. Провладна риторика про децентралізацію влади є нічим іншим як фікцією, так як зміни тільки централізують владу у руках Президента України, що ніяк не відповідає ні демократичним засадам ні європейським традиціям.

Валерій Асадчев.

Конституція України

+

Закон України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей»

=

1. Терористам та їхнім посіпакам гарантована амністія; екс-терористи стануть «народною міліцією», підпорядкованою місцевій владі, яку, треба думати, оберуть з колишніх ватажків банд;

2. Узаконюється режим «сприяння» російській мові та нівелювання української;

3. Депутати, «обрані» під контролем екс-терористів, отримають імунітет;

4. Екс-терористи матимуть можливість на свій розсуд призначати керівників органів прокуратури і судів, тобто житимуть за своїми законами, як в анклаві Кадирова;

5. Україна сприятиме прямим зовнішнім відносинам «окремих районів Донецької та Луганської областей» з Росією за відсутності державного кордону з нею;

6. Українська держава інвестуватиме кошти у відбудову зруйнованої інфраструктури.

Зміни до Конституції: **усе визначено наперед?**

«План, який нашими європейськими та американськими друзями та партнерами визнаний як безальтернативний варіант повернення окупованих районів Донбасу під український суверенітет — виключно політико-дипломатичним шляхом. Каменем спотикання стала норма, яка міститься в перехідних положеннях Конституції. А саме — речення, в якому згадується закон про специфічний порядок здійснення місцевого самоврядування в окремих районах Донеччини та Луганщини.

Цей закон депутати вже ухвалювали двічі. Спочатку його прийняла попередня Верховна Рада. Потім — удосконалила теперішня. Вступити в силу такий закон може лише після виконання цілої низки попередніх умов.

Ці умови включають і роззброєння бойовиків, і виведення російських військ, і відновлення нашого контролю над всією лінією українсько-російського кордону, і проведення чесних, вільних та демократичних місцевих місцевих виборів.

Ані в Законі, ані в проекті змін до Конституції нема й бути не може ніякого особливого статусу для тих районів. І словом не йдеться про особливий статус для Донбасу.

Натомість, і на Донбасі, і в усіх регіонах України місцеві громади отримають значно більше повноважень і можливостей. ...Проти ж змін ополчилися Росія та її маріонетки з так званих ДНР та ЛНР. І це вже само собою свідчить про те, що ми з вами на правильному шляху.

Дивна якась логіка: якщо «ДНР», «ЛНР» і Росія проти — то депутатам у ВР конче треба голосувати за зміни до Конституції. Так само дивно міркує і позаштатний радник Президента України, політичний консультант Олег Медведєв: «Тому ознакою якісної роботи команди, котра готувала зміни до Конституції, є незадоволення з боку МЗС Росії, глави думського комітету Пушкова, з боку Плотницького і Захарченка».

А чому б не припустити, що Путін і Ко спеціально розігрують спектакль, що вони, мовляв, проти? Зрештою, є інший бік «президентської медалі» — ні для кого не секрет, що проект Петра Порошенка підтримали вчорашні регіонали, новітні «опозиціонери». Виникає закономірне питання: з якого добра-дива так солідарно проголосували за проект змін до Конституції представники «п'ятої колони» Кремля у Верховній Раді?

Президент наголосив, що ані в Законі, ані в проекті змін до Конституції «нема й бути не може ніякого особливого статусу для тих районів (окупованих районів Донбасу. — О. Р.). І словом не йдеться про особливий статус для Донбасу».

Справді, слово «статус» відсутнє, але по суті йдеться про елемент федералізації — в амністованих терористів будуть своя «міліція», свої суди, прокуратура... Тобто житимуть за своїми законами. Чим не аналог кадировської Чечні?

18 липня у ток-шоу Юрій Луценко таки обмовився про «особливий статус» Донбасу: «Три роки ми дозволяємо тут бути особливому статусу».

У Проекті Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)», внесеного Президентом України, у п. 18 зазначено: «Особливості здійснення місцевого самоврядування в окремих районах Донецької і Луганської областей визначаються окремим законом». Про це саме йдеться і в пояснювальній записці до цього законопроекту, підписаного Заступником Глави Адміністрації Президента України О. Філатовим: «Законопроектом враховано Комплекс заходів з виконання Мінських домовленостей від 12 лютого 2015 року. Відповідно до нього у законопроекті передбачено особливості здійснення місцевого самоврядування в окремих районах Донецької і Луганської областей визначаються окремим законом».

Йдеться про Закон України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей».

Цитуємо:

«Цей Закон визначає тимчасовий порядок організації місцевого самоврядування, діяльності органів місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей <...>

Стаття 1. Згідно з цим Законом тимчасово, на три роки з дня набрання цим Законом чинності, запроваджується особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей (А що буде через три роки? До речі, конкретна територія, де діятиме закон, не визначена. — О. Р.).

Стаття 3. Держава гарантує відповідно до закону недопущення кримінального переслідування, притягнення до кримінальної, адміністративної відповідальності та покарання осіб — учасників подій...

Стаття 4. Держава гарантує ... право мовного самовизначення кожного жителя в окремих районах Донецької та Луганської областей щодо мови, яку вважає рідною, вибору мови спілкування, вільного користування російською та будь-якою іншою мовою у суспільному та приватному житті...

Стаття 5. <...> В окремих районах Донецької та Луганської областей законами України запроваджується особливий порядок призначення керівників органів прокуратури і судів ...

Стаття 7. Держава надає підтримку соціально-економічному розвитку окремих районів Донецької та Луганської областей. <...> У законі про Державний бюджет України щороку передбачаються видатки, що спрямовуються на державну підтримку соціально-економічного розвитку окремих районів Донецької та Луганської областей. Україна гарантує визначення таких видатків ...

Стаття 8. Органи виконавчої влади сприяють розвитку в окремих районах Донецької та Луганської областей транскордонного співробітництва, спрямованого на вирішення спільних проблем розвитку, посилення та поглиблення добросусідських відносин між територіальними громадами, органами місцевого самоврядування окремих районів з адміністративно-територіальними одиницями Російської Федерації ...

Стаття 9. В окремих районах Донецької та Луганської областей рішенням міських, селищних, сільських рад створюються загони народної міліції, на які покладається реалізація завдання з охорони громадського порядку в населених пунктах цих районів...

Гадаємо, що тепер зрозуміла причина появи «Звернення Президента щодо проекту змін до Конституції». Річ навіть не в тому, що окремий закон стосовно здійснення місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей може потрапити у «тіло» Конституції України. Ключовою є інформація, що міститься в цьому «окремому законі», прийнятому з кричущими порушеннями регламенту ВР, Конституції, з вимкненим табло, з голосуванням відсутніх депутатів.

Замість резюме:

1. Терористам та їхнім посібникам гарантована амністія; екстерористи стануть «народною міліцією», підпорядкованою місцевій владі, яку, треба думати, оберуть з колишніх ватажків банд;

2. Узаконюється режим «сприяння» російській мові та нівелювання української;

3. Депутати, «обрані» під контролем екс-терористів, отримають імунітет;

4. Екс-терористи матимуть можливість на свій розсуд призначати керівників органів прокуратури і судів, тобто житимуть за своїми законами, як в анклаві Кадирова;

5. Україна сприятиме прямим зовнішнім відносинам «окремих районів Донецької та Луганської областей» з Росією за відсутності державного кордону з нею;

6. Українська держава інвестуватиме кошти у відбудову зруйнованої інфраструктури.

Проаналізував можливі наслідки голосування в українському парламенті 16 липня і Андрєй Ілларіонов, екс-радник президента Росії, знаний економіст:

«Отже, Порошенко виконав перший пункт вимог Путіна до України.

Перше — зміни в Конституції України з наданням автономних прав цих територій.

Друге питання — це прийняття закону України про амністію відносно ряду осіб з Донецької та Луганської республік.

Третє питання — це імплементація закону про особливий статус Донбасу — Луганська і Донецька.

Четвертий питання — це прийняття закону України про місцеве самоврядування та проведення цих виборів.

П'яте — це зняття економічної блокади з цих територій.

Ніяких сумнівів у тому, що вимоги Путіна будуть виконані, немає. Той, хто думає, що на цьому дорога безчестя і ганьби закінчиться, глибоко помиляється. У Мінську-2 є ще дещо, про що Путін свого часу ще нагадає Порошенкові. У тому числі і через Обаму, Keppi, Нуланд». Відтак Ілларіонов ставить риторичні запитання і сам на них відповідає: «Чому світ так хоче нав'язати нам зараз «особливий статус» для «ДНР» і «ЛНР»?

Тільки для того, щоб це перестало бути «війною», за яку повинні нести відповідальність також і ті країни, які гарантували Україні територіальну цілісність за Будапештським меморандумом.

Світ хоче, щоб це стало «внутрішнім конфліктом», тому що він втомився і хоче позбутися цієї вкрай незручною теми. Хіба не очевидно, що тиск на Україну щодо внесення змін до Конституції — це заперечення права українського народу на самовизначення?

Хіба не очевидно, що будь-який особливий статус для Донбасу в Конституції — це легітимація російських військ і найманців на території України? А їх інтеграція в українську політику — це кінець не тільки європейських перспектив для України, це успіх плану кремля і кінець української держави?

Хіба не очевидно, що для хлопців, які воювали і воюють на сході України, для сімей тих, хто загинув від рук російських солдатів і найманців, для українців, які більше року підтримують війська і один одного в стані страшного опору агресії і окупації визнання особливого статусу «ДНР» і «ЛНР» — це державна зрада і зрада українського народу?»

На думку колишнього високопосадовця адміністрації президента США Буша, а нині старшого експерта Інституту Маккейна Дейвіда Креймера, спеціальний статус та право на самоврядування скалічить Україну.

За задумом Росії, автономія «ЛНР» та «ДНР» покликана зірвати інтеграцію України до західних структур. Захід мав би не нав'язувати Україні виконання мінських угод, а чітко заявити Росії: угода не працює і далі тиснути на Москву санкціями, а Україну підтримувати зброєю та фінансами.

P.S. Найважчим станом для будь-якої інтелектуальної системи — людини, тварини чи комп'ютера — є стан невизначеності, спричинений поєднанням двох чинників: необхідністю ухвалювати рішення та дефіцитом інформації, потрібної для виконання цієї операції.

Що таке інформація? Існує чимало визначень цього поняття. Насамперед йдеться про усунення невизначеності, тобто про ліквідацію браку знань про об'єкти та явища, або ж непоінформованості суб'єкта. У крайньому разі можна вести мову про зменшення невизначеності в результаті того чи іншого повідомлення. Але таке враження, що гарант Конституції не прагне/не вміє розмовляти з власним народом і переконливо пояснювати привабливість своїх проектів, а отже усувати невизначеність.

З перспективою запровадження особливого порядку місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей, схоже, все визначено. Наперед. Коментувати роль Конституційного суду, який має висловити думку з приводу запропонованих змін до Конституції, немає сенсу.

У цьому контексті переконливо звучить пояснення народного депутата II та III скликань Верховної Ради Олександра Єльяшкевича газеті «День» від 23 липня про причини передчасного звільнення в абсолютно неконституційний спосіб Віктора Шишкіна, який постійно демонстрував принципову позицію впродовж усієї своєї каденції у Конституційному суді: «Особливо небезпечною для Президента Порошенка стала офіційна думка Шишкіна з приводу неможливості прийняття конституційних змін у зв'язку з умовами військового часу.

Його офіційна позиція як судді Конституційного суду, на мій погляд, є виняткова правильною і має бути підтримана всіма суддями КСУ та всім суспільством. Вона чітко відповідає нормам Конституції України...

Президент Порошенко, перебуваючи в емоційному стані, був змушений піти на неконституційний крок та достроково припинити повноваження єдиного принципового судді в складі Конституційного суду України Віктора Шишкіна.

І це в той час, коли судді КСУ мають розглядати президентський проект змін до Конституції, де кожен голос судді буквально на вагу золота.

Тому така позиція Президента Порошенка — продуманий крок, пов'язаний із його бажанням будь-якими способами та засобами протягнути через парламент зміни до Конституції, які загрожують Україні важкими наслідками. Окрім цього, це страх, що за останні 15 днів Віктор Шишкін, як суддя КСУ, міг би дати офіційне пояснення на інші резонансні питання, яких так боїться нинішня влада».

Коментуючи пропозицію, що прозвучала 23 липня під час телефонної розмови «нормандської четвірки» щодо виводу українських військ з Широкине з тим, аби туди могли зайти спостерігачі ОБСЄ, генерал Олександр Скіпальський зауважив: «А що заважає представникам ОБСЄ зайти в Широкине за наявності там українських військових?».

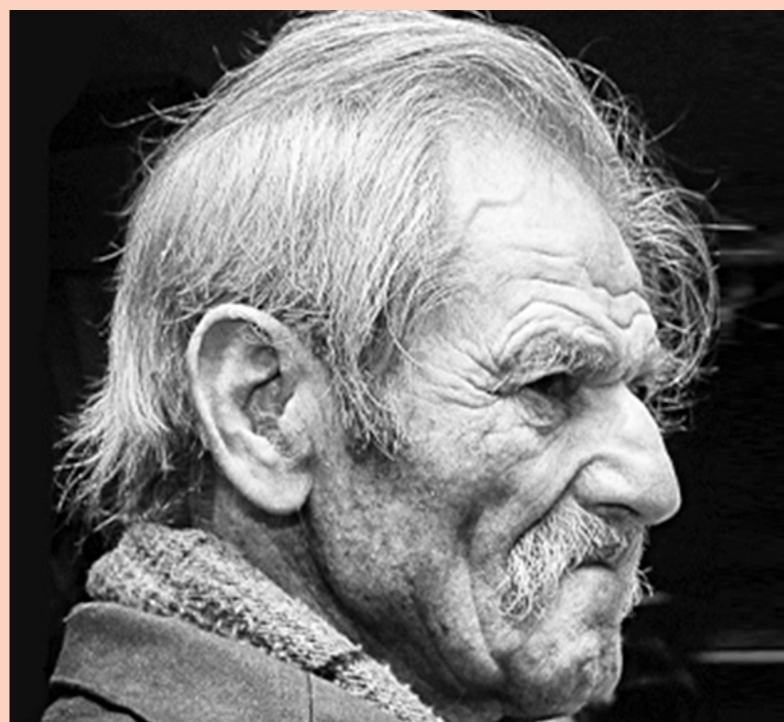
І далі: «У складі місії ОБСЄ дуже багато росіян, а там, де росіяни, там російські спецслужби. Тому я абсолютно не виключаю, що таким чином Україну намагаються примусити покинути Широкине, аби російські найманці захопили цю територію».

Є питання? Так отож.

І на те нема ради?..

Олег Романчук,
шеф-редактор журналу «Універсум»,
кандидат філологічних наук.

Той, що залишився нероззброєним

86-літній кіровоградець Семен Климович Сорока – людина з легендарною біографією. У 15-річному віці він уже був зв'язковим в УПА, мав псевдонім Ясен. А в сталінській «зоні» від імені й псевдоніма залишився тільки табірний номер Б9965... Я запримітив його ще наприкінці 1980-х, коли в Кіровограді «запахло» демократією і почалися перші мітинги. Семен Сорока, невисокий літній чоловік у військовому строї УПА, завжди виходив із «несанкціонованим» тоді ще українським прапором у руках. Для кагебістів, які ніколи не спускали ока з колишнього упівця, Семен Сорока так і залишився «нераззоружившимся». Таким, що не здався і ніколи не розкаювався.

У. Т.: Семене Климовичу, відомий український дисидент Євген Сверстюк в одному інтерв'ю сказав, що його виховав декалог українських націоналістів. А вас?

— Мене виховувала родина. Мої предки козацького кореня, що тягнеться аж до XVII століття. Бабуся Олена з гордістю розказувала, що один із її предків, Дмитро Гресько, служив у Івана Богуна. Я часто її згадую, бо це ж вона прищепила мені з дитинства, що головне в житті — Бог, Україна, родина. Вона була грамотна, перечитала чимало книжок із бібліотеки «Просвіти» в нашому селі Кричильськ, що на Рівненщині. Було в тій бібліотеці близько 30 тисяч книжок! У 1952-му совєти її спалили...

Дивовижна доля була і в мого батька. У 1916 році його мобілізували на фронт Першої світової у складі царської армії. А вже в березні 1917-го він повернувся додому. Був членом Компартії Західної України. У 1934-му влада Юзефа Пілсудського посадила батька в тюрму «Береза Картузька». Коли ж прийшли гітлерівські війська, то й вони його арештовували. Батько пішов у ліс...

У. Т.: А коли почалася ваша боротьба?

— У червні 1943-го, коли УПА оголосила акцію знищення залізниці, щоб перешкодити німцям вивозити награбоване добро й молодь з України, а також не давати пересуватися каральним загонам СС і СД. Разом із братом Пантелеймоном до вояків УПА приєднався і я, ставши звідтоді зв'язковим Ясеном. У квітні 1944 року на наших землях з'явилися спецчастини НКВД, які мали винищити на Рівненщині підпілля УПА. Один із боїв з енкаведистами стався 6 травня. Я в боях рідко брав участь, проте цей пам'ятаю добре.

У. Т.: І якою була ваша «географія» як зв'язкового УПА?

— Найбільше я походив Поліссям. Хоча бував і далеко від нього...

У. Т.: Чи знали про ваше лісове життя батьки? Як реагували? Ви ж у 1943-му були ще підлітком...

— Є речі, про які батьки не мають знати... Коли збройна боротьба УПА закінчилася, я опинився в Дубні. Пішов здобувати освіту. А водночас створював там молодіжну організацію ОУН. 22 лютого 1952 року мене арештували й відвезли у внутрішню тюрму військ МГБ Прикарпатського військового округу в Рівному. Довелося пройти через катування... Особливо запам'яталося «купання» в'язнів. Нас випускали з карцеру й ошпарювали водою не менш як 60 градусів. А після того обливали льодовою... О 18-й годині починалося слідство: цілу ніч, аж до 6-ї ранку, прив'язані ланцюгом до металевої табуретки, з наручниками на руках, ми повинні були «бодрствовать»... Слідчих Семикоза, Заброду, Єрмакова я запам'ятав...

А 26 серпня 1952-го дістав вирок «трійки» військового трибуналу за статтями 54-1а, 54-11, 20-54-8 за поширення націоналістичної літератури, участь у «бандитських» організаціях УПА та створення молодіжної організації ОУН. 25 років позбавлення волі...

24 жовтня 1952-го нас привезли на Північ, на станцію Інта. Там я потрапив на 6-й лагпункт, який обслуговував будівництво 11-ї і 12-ї шахт. Поселився в бараку № 8 на верхніх нарах. Через фізичне виснаження під час допитів мене зарахували до чорної сотні, яка прибирала територію шахт. «Довольствіє» звичайне: тарілка юшки з гнилої кільки, 200 грамів чорного, як земля, хліба й чашка окропу без цукру.

У. Т.: Як ви дізналися про смерть Сталіна?

— По радіо. Дехто плакав: «Що тепер з нами буде?» А я вискочив на стіл і закричав: «Слава Богу, він здох!»

У. Т.: Розкажіть, як вам вдалося втекти.

— Завдяки тому ж таки Михайлові Полянському. Такої людини, як цей Полянський, я більше не зустрічав. Він досконало володів англійською, французькою, італійською... українською також. Ми з ним зблизилися. Він мені якось каже: «Ви нічого не боїтеся...» Я йому: «А що мені боятися? Мені аби Україна...» «Мені теж», — відповів Полянський... Він допоміг мені влаштуватися на роботу в шахту. Там ми й почали готувати втечу. Нас було шестеро, ціла організація. Полянський хотів утікати на Захід, у Європу. Я ж був проти. Бо вважав, що повинен бути вдома, будувати Україну тут, а не «за бугром». Зрештою, коли дійшло до втечі, він не пішов із нами. Бо я відмовився іти на Захід.

У. Т.: Як ви втікали з шахти – через підкоп?

— Так, підкоп ми зробили на глибині 70 метрів завдовжки метрів 130.

У. Т.: А що робили з породою?

— Кидали її до вугілля. Рили тунель сім місяців. Відбійним молотком. Спочатку все йшло добре, а потім пішла мерзла глина. То було щось страшне... Але все ж прорили нору з виходом у тундру. Полізли в підкоп, я пробирався третім.

У. Т.: І який у вас був план?

— Дістатися додому й далі вести боротьбу... Вибралися ми з нори, всі (а нас було п'ятеро) пішли в різні боки. Чотирьох, на жаль, таки впіймали. Їх питають: «А де Сорока?». «Ми його з'їли», — відповідають (я ж був малого зросту, худий)... Двох розстріляли. А інших трьох ні. Коли готувалися до втечі, Полянський дав мені зелену куфайку і шапку. Тепер я зовні був схожий на військового. Але він ще дав мені пістолет ТТ, 20 набоїв і ножаку. Де він усе це взяв?! Мабуть, він як геершник таки був пов'язаний із місцевими оперативниками.

У. Т.: Ви вирвалися на волю – і що далі?

— Пішов на станцію Інта, зайшов у якусь чайну. А поруч оперативний відділ КГБ! Але мене в тій чайній ніхто не чіпав. Сидів і два дні пив пиво, хоч і ненавиджу його. Ніхто на мене не звернув уваги: мабуть, приймали за військового. Потім пішов пішки додому (поїздом проїхав лише кілометрів 20, не більше). У мене була карта, яку також дав Полянський. Добирався п'ять із половиною місяців. Усього пройшов три тисячі кілометрів. У дорозі траплялося всяке. На станції Котлас помітив за собою «хвіст». Але втік. Спав де випадало. У домівках вдалося поспати тільки дві ночі. Це було на станції Микунь (Комі АРСР). Я там зайшов у магазин, познайомився з жінкою, яка виявилася родом із Тернопільської області. Вона пропонувала влаштуватися в них на роботу. Але я пішов додому. Прийшов 17 квітня 1955 року.

У. Т.: І як вас зустріли?

— Мене там ніхто не чекав. До батьків часом заходив дільничний, заспокоював: «Не плачте. Якби його вже не було в живих, то кагебісти повідомили б».

Перший, кого я зустрів у селі, був Павло Бонацький. Побачив мене — і сів. «А ти знаєш, скільки за твою голову дають? — питає. — 20 тисяч. У газеті писали... Ти ж небезпечний злочинець...»

Поки не стемніло, пішов я на кладовище, там кущі... Там моя бабуся похована. Ліг біля бабусі, Олени Гресько, і вона мене охороняла до вечора. Десь о пів на дев'яту повернувся додому. Зайшов у хату — тато й мама вечеряють. Глянули на мене, мама в плач: «Ой, думала, що тебе вже не побачу...»

Заховали мене на горищі. А на другий день батько робить мені схованку між хатою і клунею...

Минуло кілька днів. «Що ж я тут лежу? — думаю. — Так я міг і в тюрмі лежати». Поїхав Львівською і Тернопільською областями шукати старі зв'язки. Але нічого не вийшло. Повернувся додому, побув ще з тиждень і все! Знову подався на Львівщину.

У поїзді випадково зустрів того самого капітана Заброду, який був слідчим у моїй справі. Кинувся я в тамбур. Вдалося вискочити з поїзда на ходу. Заброда наздоганяти не став. Вони, усі ці кагебісти, боягузи.

Через якийсь час подався на Кіровоградщину, я її вже знав. Потрапив у село Петрівка Хмелівського району. Там мали бути свої люди: у 45-му мене туди посилали...

Влаштувався на роботу, будував силосні ями. Роздобув паспорт. А через кілька місяців перебрався в Кіровоград. Почав працювати на заводі «Червона зірка» столяром. Жив у гуртожитку сільбуду...

У. Т.: А як вас «вирахували»?

— Дізналися, що приїхав із Західної України. Перетрусили всіх. Якось я поїхав додому, на Рівненщину, побачити батьків. А коли повернувся... Іду вулицею Карла Маркса. Бачу — шестеро людей стоять, чекають. Схопили мене, надягли наручники на розі вулиць Маркса й Шевченка. Привели в КГБ. Там, у камері № 3, я й провів якийсь час. А 7 березня 1956-го мене відправили до Києва. Деякі імена «своїх» кагебістів пам'ятаю досі. Наприклад, Чорноморця, справжнє прізвище якого Гнида. Він виявився недурною людиною, під час слідства навіть трохи виручав мене... Старшого лейтенанта Гузєєва також пам'ятаю... Ну а результат відомий: знову Воркута, тільки тепер уже не надовго, бо ж почалася «відлига», ГУЛАГ зменшувався. Так що в грудні 1959 року я вже був на волі.

У. Т.: Коли вам було страшно?

— Не пам'ятаю, щоб мені було колись страшно. Пригадую, як у жовтні 1954-го, коли я після втечі добирався додому, мене переслідували дві росомахи. Дійшли ми з ними разом до річки Уса. Вона саме широко розлилася, хоча й мілка. Я ту річку перейшов убрід, а росомахи залишилися. А то якось вовк переслідував аж до Котласа. Кілометрів 30... Тоді вже сніг лежав. Ідеш, а позаду тебе щось тріщить. Зупинишся — тихо. Ішов той вовк за мною на відстані метрів 10. Дійшли так до Північної Двіни. Річка метрів 80 завширшки. Я зробив пліт і поплив. Коли відчалив від берега, як той вовк почав вити! А я йому рукою махаю... Волосся дибки ставало. То Господь Бог дав мені вовка, щоб він мене охороняв...

А загалом я не боюся смерті. Проте помирати не хочу...

У. Т.: Повернувшись на волю вдруге, ви через якийсь час таки здобули вищу освіту. Як це було?

— У 1962 році вступив до Кіровоградського педінституту на спеціальність «біологія». А в 1964-му перевівся на вечірнє відділення Київського університету ім. Т. Г. Шевченка. Там була спеціальність «біохімія», яка мене цікавила. Три роки «відсидів» у бібліотеці: скучив за читанням. За книжками — часом у напівпорожньому залі — мене запримітив професор Фердман, автор підручників, за якими ми навчалися. Потоваришували з ним. Він навіть запрошував мене додому...

У. Т.: А хвиля українського руху в Києві тих років (1964-1967) вас не зачепила?

— Ні. Тримався я самотою: навчався на вечірньому відділенні, мешкав у гуртожитку, на вихідні їздив до Кіровограда, де в мене вже була родина. Навчався, надолужував утрачене. А потім учителював. Спочатку в селі Добре Вільшанського району, де, однак, не затримався, бо не стерпів директора школи, який виявився негідником. Начальник відділу кадрів Кіровоградського облвно Козлітін направив мене працевлаштовуватися в Павлиш до Василя Олександровича Сухомлинського. Він тоді вже був знаменитим. Зустрів мене дуже культурно, доброзичливо, почали ми розмовляти. Сухомлинський казав, що треба піднімати село, що хороший той учитель, який підготує для села молодь... Я ж уважав, що учнів треба готувати для університетів, щоб вони ставали спеціалістами високого класу. Ну й зрештою опинився в Устинівському районі, на півдні Кіровоградщини. Там, у селі Седнівка, я й працював учителем хімії...

У. Т.: Ви згадали свою сім'ю...

— Одружився я з дівчиною зі свого рідного села. Вона мені справжній друг. Живе тим, чим і я. Не раз мене виручала. КГБ же не залишав у спокої мене ніколи. Бувало, приходили додому, шукали зброю. Дружина їм казала: «Не ходіть, бо він (тобто я) в такому стані, що може вам щось зробити...» Налякала... Зараз, на жаль, хворіє... Маємо двох дітей: сина Григорія (він працював на хімзаводі, живе в Києві) й доньку Людмилу. Вона викладає у технікумі в Кіровограді. Сина через мене теж пресингували, було таке.

У. Т.: Скільки вас, колишніх упівців, залишилося в області?

— Комбатантів залишилося усього п'ятеро: Володимир Караташ, Людмила Григоращенко, Анастасія Дробот, Олександр Коваль і я, Семен Сорока.

У. Т.: Усі, хто вас знає, в один голос кажуть: «Сорока – невиправний оптиміст!». Це так?

— Звичайно. Я впевнений, що Україна буде.

P. S.

Семен Сорока — зразок цільної людини. Якщо раптом станеться (не доведи Господи!) таке, що, скажімо, у День пам'яті Героїв Крут чи у День Соборності на міську площу вийде лишень одна людина, можна не сумніватися, що то буде він, Сорока. І буде цей невисокий чоловік, як завжди, у строї УПА з українським прапором у руках. Він просто не звик бути іншим.

Володимир Панченко, (tyzhden.ua).

Він визначив майбутню долю всієї Східної Європи

Європейський вибір, що його зробив Володимир Великий, визначив майбутню долю всієї Східної Європи і сучасної України

У Києві відкрито виставку до 1000-ліття із дня смерті князя Володимира Великого

Європейський вибір, що його зробив Володимир Великий, визначив майбутню долю всієї Східної Європи і сучасної України. До тисячоліття з дня смерті князя Володимира у Національному музеї історії України відкрили виставку «Володимир Хреститель – Великий Князь Київський».

«Представлення на виставці автентичних речей часів Володимира наочно показує спадкоємність із тими часами. Ми сьогодні бачимо, що спадщина Володимира є складовою української ідентичності: і тризуб, і цивілізаційний вибір. Саме тому Український інститут національної пам'яті долучився до творення цієї виставки», — зазначив заступник Голови УІНП Володимир Тиліщак.

На виставці представили близько 250 оригінальних експонатів, яким понад тисячу років. Серед них: будівельні матеріали, фрагменти підлоги, деталі архітектурного декору, уламки фресок, зброя, прикраси, побутові вироби скандинавського походження із дружинних поховань, предмети ранньохристиянського культу (IV-VII ст.), культові речі сирійського та візантійського походжень, хрести давньоруського часу, рештки золотої тасьми з розкопок Десятинної церкви, златник та срібляники Володимира із зображенням тризуба, плінфа (цеглина) зі знаком тризуба, сучасні монети, ордени, медалі із зображенням Князя Володимира.

Доповнюють експозицію світлини, картографічний та ілюстративний матеріали, поштівки, твори образотворчого мистецтва. Більшість із них експонується уперше.

Оглянути виставку можна за адресою: Національний музей історії України (вул. Володимирська, 2). Музей працює з 10.00 до 18.00.

Як відомо, Президент України Петро Порошенко видав Указ № 107/2015 «Про вшанування пам'яті князя Київського Володимира Великого — творця середньовічної європейської держави Руси-України». Цьогоріч Україна відзначає тисячолітню річницю з дня смерті Володимира. Вшанування пам'яті київського князя на державному рівні — важливий крок на шляху відродження національної пам'яті українського народу.

Великий Князь Київський Володимир — один із найвизначніших діячів Європейського середньовіччя. У вітчизняну історію він увійшов передовсім як князь-воїн та князь-реформатор: суттєво розширив державні кордони і провів адміністративну та військову реформи, завдяки яким Русь стала могутньою централізованою державою.

Найважливішою реформою Володимира Великого була релігійна: прийняття християнства та хрещення підвладних йому земель. Це дало змогу середньовічній Русі увійти до кола цивілізованих європейських держав.

У «Повісті минулих літ» до прийняття християнства Володимир зображується як жорстокий язичницький властитель, після — як просвітитель Русі, захисник бідних і голодних, мудрий і справедливий володар однієї з наймогутніших держав тогочасного світу.

Прес-служба Українського інституту національної пам'яті.

У Гданську відкрили пам'ятник Володимиру Великому

У польському місті Гданськ урочисто відкрили пам'ятник хрестителю Русі-України князеві Володимиру Великому. Його встановили поряд із греко-католицькою церквою Покрови Богородиці, що знаходиться в центральній частині міста. У відкритті свята взяли участь кількасот українців, які мешкають на півночі Польщі, а також представники польської влади.

Ініціювали встановлення пам'ятника парафіяни місцевої української греко-католицької громади. Вони приурочили подію до 1000-річчя від дня смерті Володимира Великого, який помер у 1015 році. За словами греко-католицького єпископа Володимра Ющака, увічнений в камені святий Володимир нагадуватиме українцям Польщі про їхнє коріння, а також спонукатиме допомагати сучасній Україні.

Радість з приводу встановлення у Гданську пам'ятника князеві-хрестителю висловив присутній на святі спікер польського Сенату Боґдан Борусевич. Він наголосив, що поява такого монумента в портовому місті свідчить про його гостинність, про те, що Гданськ відкритий на всіх, хто творить місцеву громаду. Звертаючись до присутніх на святі українців Борусевич сказав: «Я бажаю вам спокою у душах, а Україні миру. Щоб війна закінчилась і щоб тих людей, які її спричинили, просвітив Святий Дух, а також Святий Володимир».

Пам'ятник Святому Володимиру в Гданську — другий, після лондонського, що встановлений в країнах ЄС. Автор монумента — український скульптор Геннадій Єршов, який вже багато років мешкає у Польщі.

radiosvoboda.org

Москва намагається привласнити князя Володимира, щоб принизити Україну

Не встигли ми до кінця відійти від святкування 70-ї річниці Дня перемоги, забути за образу ветеранів, яких не пустили на Красну площу в Москві, відкинути суперечки про дружбу СРСР з Третім рейхом до сутички між двома режимами, як Володимир Путін відкрив новий «історичний фронт». Про це на сторінках Gazeta Wyborcza пише Вацлав Радзівінович, нагадуючи, що у липні виповниться тисячна річниця смерті князя Володимира Великого, – святого для православних і греко-католиків. У Росії такі річниці не прийнято святкувати, якщо пригадати сторіччя після смерті російського письменника Льва Толстого, на якого наклала анафему російська православна церква. Але тисячоліття вирішили не пропускати повз увагу попри те, що Володимир Святославович хоч і відіграє важливу роль в нинішній пропаганді, але не близький для росіян. В березні на річницю анексії Криму під Кремль прийшли активісти з транспарантами: «Русь від Володимира до Володимира». І люди, виховані в радянських школах, і молодші, які все довідуються із «зомбоящика», загубилися в здогадках, що б це значило. «До якого Володимира – це зрозуміло. А от від якого? «Може від міста Володимир?» – намагалися здогадатися ентузіасти «повернення» Криму», – йдеться в статті. А святий Володимир став актуальним і важливим в Росії саме через Крим. Це саме через нього анексія півострова має значення не лише імперське і практичне, а й «сакральне», як сказав сам Володимир Путін. Століттями люди в Москві вірили, що Україна і Росія завжди будуть разом як спільна цивілізація, а також у вірі. Оскільки російська державність почалася на «берегах Дніпра». Спільне майбутнє розглядалося з точки зору спільного минулого, в якому великий київський князь охрестив свій народ в Києві, «матері міст руських». Вічним символом тієї події став пам'ятник святому Володимиру, встановлений в українській столиці у 1853 році. Але тепер, коли росіяни вирішили, що в Києві живуть «укро-фашисти», це спільне українсько-російське майбутнє виглядає непереконливо. А «дніпровська колиска» вже не так виноситься на передній план. Тепер історія зовсім інша. Головним став князь Володимир, який хрестив свій народ у хвилях Дніпра після збройного набігу на Крим. Тут він захопив Херсонес. Місцевих правителів убив, їхню доньку поневолив, а потім вже і охрестився, щоб візантійський цар видав за нього заміж свою сестру Анну. Жорстокість князя в Херсонесі офіційна Москва не хоче пригадувати. Натомість вона підкреслює, що християнство прийшло до народу в Києві, який сьогодні захопили «укро-фашисти, з Криму, який після окупації «повернувся до матінки Русі». Саме тому пропаганда переконує росіян, що півострів тепер для них «священний».

Урочисте святкування тисячоліття смерті Володимира Хрестителя почалося: держава виділила на це мільярд рублів, що в умовах глибокої фінансової кризи сума не маленька. За ці кошти пам'ятники святому Володимиру повинні з'явитися в Смоленську, Москві і Володимирі. Столичний пам'ятник теж має політичне значення. В українській столиці монумент князю стоїть на кручі над Дніпром і має висоту 20,4 метра. А Володимир Путін свій поставить теж на горі над Москвою рікою, і він буде вищим на 4 метри.

За матеріалами: DT.UA

Конотопська битва: наймасштабніша поразка російської зброї

Іван Виговський (прижиттєвий портрет)

Влада сучасної Росії хворобливо реагує на відновлення в Україні історичної пам'яті, зокрема й на відзначення перемоги під Конотопом, яка стала для росіян однією з найчорніших сторінок військового мартирологу. Згадок про цю битву не знайти в радянських підручниках з історії. І не лише тому, що вона належить до найганебніших і наймасштабніших поразок російської зброї. Конотопська битва розвінчує чимало великодержавних міфів, особливо про «споконвічне прагнення українців до союзу з Росією». Про Конотопську битву повинні знати наші воїни, які захищають наш державний суверінітет на сході від російської агресії. Адже вона свідчить про те, що ми перемагали свого східного сусіда і переможемо в майбутньому.

Бунт проти Переяславської ради

У вересні 1658 року московський цар Алєксєй Михайлович видав грамоту, якою оголошувалося про початок воєнних дій проти Гетьманщини. Московія не змирилася з тим, що Виговський відмовився від союзницьких стосунків із нею й підписав Гадяцький договір з Польщею.

Вдатися до такого кроку гетьмана спонукали численні порушення царською стороною міждержавної угоди, укладеної в Москві за підсумками Переяславської ради: московити замість обіцяної військової підтримки козаків у боротьбі з поляками пішли з ними на сепаратне перемир'я, втручалися у внутрішні справи Гетьманщини, посилювали військову присутність на Лівобережжі, підбурювали антигетьманську опозицію до збройних виступів.

Кількість московського війська під командуванням князя Алєксєя Трубецького, що вторглося на територію України навесні 1659 року, оцінюється порізному: одні джерела вказують на цифру в 150-200 тис., інші — 100 тис. вояків. Більшість сучасних істориків схиляється до думки, що армія Трубецкого не могла перевищувати 50 тис. осіб.

На своєму шляху завойовники зруйнували Срібне, Борзну (нині райцентри Чернігівської області — ІП) та навколишні села, передмістя Ніжина. Однак взяти штурмом Конотоп московити не змогли — місто відчайдушно обороняли 4,5 тис. козаків Ніжинського та Чернігівського полків на чолі з полковником Григорієм Гуляницьким, усі дієздатні городяни.

Облога тривала більше двох місяців, доки під Конотоп не прибули війська гетьмана Виговського та його союзники — кримські татари. Цікаво, що у складі козацької армії воювали сербські, молдавські та німецькі найманці. Напередодні генеральної битви до гетьмана приєдналися польські загони.

Загалом об'єднане козацько-татарське військо налічувало близько 50 тис. воїнів. Виходить, що сили супротивників кількісно були приблизно рівними, якщо не брати до уваги інших даних про неабияку перевагу московської армії.

Основу військ Трубецкого становили елітні кінні підрозділи «государева полка», який за традицією комплектувався з високородних московських дворян. Під орудою князя також перебували загони кадомських і касимовських татар (васали Москви, мешкали на території нинішньої Рязанської області Росії — ІП).

Окрім донських козаків, підсобити інтервентам прибули й орли наказного гетьмана Безпалого, котрий боровся з Виговським за булаву.

Багатий ясир

Удавшись до обманного маневру, українці заманили практично всю кінноту ворога в пастку — до вузького яру, який одразу затопили, загативши річку та ще й на додачу зруйнувавши міст.

Вода безжально поглинула важкоозброєних вершників. Рештки в запеклому бою були знищені козаками й татарами: за деякими даними, свою смерть під Конотопом знайшли до 30 тис. московитів (в історичних джерелах трапляються й значніші цифри).

Усупереч узвичаєним правилам хан під страхом смерті наказав своїм воїнам знищити захоплений у бою ясир: за різними даними, татари тоді стратили від 5 до 15 тис. московитів.

Щоправда, деяким мурзам із ногайської орди вдалося приховати частину полонених, яких згодом продали на невільничих ринках Причорномор'я. Однак і вірні воїни кримського хана не залишилися без здобичі: впродовж майже двох місяців татари шугали південними теренами Московії, спалюючи все на своєму шляху, захоплюючи багатий ясир.

Невикористаний шанс

На підступах до Москви зчинилася паніка, поміщики кидали свої маєтності й разом із селянами тікали під захист міських мурів. Нашвидкуруч укріпляли оборонні вали, формувалися додаткові загони для захисту Москви на випадок облоги.

> Цвіт московської кінноти, що відбув щасливі походи 1654 і 1655 років, загинув за один день, і вже ніколи після того цар московський не був у змозі вивести в поле такого блискучого війська. У жалобній одежі вийшов цар Алєксєй Михайлович до народу й жах охопив Москву».
>
> *Російський історик XIX сторіччя С. Соловйов про наслідки Конотопської битви*

Кавалерійський воєвода Сємьон Пожарскій, що керував операцією, потрапив у полон до татар. За переказом літописця, він, принижений і зв'язаний, «вилаяв хана за московським звичаєм матом і плюнув йому межи очі». За це татари відтяли Пожарскому голову й відіслали її з полоненим до табору Трубєцкого.

Під час бою московський головнокомандувач повівся в гірших традиціях нерозважливих воєвод. Трубєцкой кинув напризволяще війська Пожарського, не надіславши йому підмоги; спішно зняв облогу Конотопа й наказав відступати.

Козаки й татари ще протягом трьох днів переслідували втікачів аж до московського кордону, однак так і не спромоглися цілком знищити ворога: завершальна стадія операції не була заздалегідь належно продумана. Трубєцкой дивом залишився серед живих, отримавши два важких поранення.

Утікаючи, царські війська втратили левову частку артилерії, бойові знамена, скарбницю й обоз.

Згідно з попередніми домовленостями, усі трофеї та полонені мали дістатися татарам.

Страх і невпевненість московитів у своїх силах віщували найгірше; пішла чутка, що государ з родиною збирається втікати за Волгу.

Проте хвилювання царя виявилися передчасними. Через складну політичну ситуацію в країні козаків Виговський не зміг повторити походу гетьмана Петра Сагайдачного 1618 року на Москву. Татарські орди змушені були повернутися до Криму, оскільки на їхні поселення вчинили напад загони запорозького отамана Івана Сірка.

Хоча наслідки битви під Конотопом були жахливими для Московської держави, загалом вона вийшла переможцем з українсько-московської війни 1658-1659 років.

Через гострі суперечності серед козацької старшини Війську Запорозькому тоді не вдалося скинути ярмо Переяславської ради. Громадянська війна, що спалахнула в Гетьманщині з новою силою, дала змогу московським військам відновитися, зібратись із духом і знову посунути на Вкраїну.

Юрій Поташний,
журналіст,
магістр державного управління (УП).

Ліна Костенко дописує художньо-історичну книгу про долю українців у Російській імперії

Відома українська письменниця Ліна Костенко готує вихід нової художньо-історичної книги. Про це повідомляє «День» з посиланням на доньку письменниці Оксану Пахльовську.

За її словами, це буде прозовий твір про долю українців у Російській імперії, який охопить історичний період кінця XVIII — XIX століття. «Не буду повністю розкривати секретів. Це прозова річ на межі художньої літератури та історії, яка показує еволюцію та деградацію Російської імперії через перехрестя українських доль — стертих, знищених, перетасованих. Історія, де є Україна, Росія, Польща та Франція. Це XIX століття, починаючи від Катерининської доби і закінчуючи крахом імперії», — розповіла Оксана Пахльовська.

Крім того, пані Пахльовська зазначила: «Абсолютно ніхто не чекає цієї книги, але вона вже є».

«І на тім рушникові...»

(Продовження.
Початок у «Часі Руху» № 10, 11,12)

У 2014 р. вийшла невеличка книжечка Олега Вареника — українця з Санкт-Петербурга, в якій він описує про останнє кохання Т. Г. Шевченка до Ликерії Полусмак. Ця жінка в 1914 році жила в Канівському притулку. Над її ліжком поруч з іконою Божій матері «Усіх скорбящих Радість» висів портрет Т. Г. Шевченка. Ці її святині, привезені з Санкт-Петербурга, покривав рушник з узором, створеним Ликерою. З цією жінкою Шевченко познайомився на початку 1860 року, а літом уже закохався, коли йому було майже 46 років, а Ликері тільки 20. Ликера — українка, родом з с. Липів Руг Чернігівської області. Вона гарно співала українські пісні й багато їх знала. Уміла Ликера й добре вишивати. Працюючи покоївкою в Карташевських, вихідців з Чернігівщини, вона на замовлення господині вишивала «лиштви», які потім дарували гостям. До речі, її вишивки були дуже складні, так вишивати в Санкт-Петербурзі в ті часи ніхто не вмів. Мала й характер Ликера вільнолюбної українки. Потім вона почала працювати в Білозерських у дачному селищі Стрельна під Санкт-Петербургом. 9 серпня 1860 р. Т. Г. Шевченко посватався до Ликерії, але сімейство Білозерських негативно це сприйняло. Після довгих інтриг у середині вересня 1860 р. весілля було відмінено. За ці сто днів Тарас устиг замовити рушники на весілля, розробив одяг нареченій, планував створити сім'ю й побудувати хату в Україні. Усі ці хвилювання разом вплинули на стан його здоров'я. Це відчувалось у віршах тієї пори.

Минули літа молодої,
Холодним вітром од надії
Уже повіяло. Зима!
Сиди один в холодній хаті
Нема з ким тихо розмовляти,
А ні порадитись. Нема,
Анікогісінько нема.
...
Не жди весни — святої долі!
Вона не зійде вже ніколи
...
І нічогісінько не жди!...

Наша нинішня акція покликана зробити те, що народ може створити толокою без участі влади, яка будь-яку акцію заполітизує, заформалізує так, що Т. Шевченку буде неприємно на тому світі. Це художній історичний рушник, який буде свідченням шани до Великого Тараса. Ця шана від народу — доказ того, що Кобзаря пам'ятають і люблять, доказ існування генетичних коренів, закладених тисячоліття тому. У Велесовій книзі (дошка 25) є таке: «...Волхви не забувають згадати всіх наших родичів, щоб жодне слово не забувалося, жодне знання не втратилось», бо «кожний зробив якесь благо для русів..... і ніхто не сміє забути, бо проклятий буде Богами нашими і людьми». Поминальні обряди наших пращурів тризна-тривида — це дослівно три значення, три відання: перше про Богів, друге про героїв, третє про звичай нашого роду. Що з цих трьох складових тризни-тривиди ближче до Т. Г. Шевченка мені тяжко визначити. Мабуть, його стосуються усі три.

Рушник Великому Тарасу вишивається на конопляному полотні розміром 700х64 см. Коноплі вирощені на Черкащині, там з них зроблено полотно. Узор розробляли Л. Орел, Т. Степаненко, Л. Щербань, Т. Кара-Васильєва з урахуванням Шевченківських часів і рушникових традицій його Батьківщини. В основу узору закладено дерево життя, яке притаманне багатьом рушникам в Україні. Це дерево життя з центральною квітково-кроном. Дерево проростає із вазона й на своїх гілках утримує різноманітні квітки, плоди та листя. Узор зібрано (скомпоновано) з рушників Черкащини, переважно зі Звенигородщини — батьківщини Тараса Шевченка. Як фундамент світу невидимого в рушнику використано три квітки, а в якості світу духовного використано сім триквіткових букетів. Найвища духовна ідея в осмисленні символу Дерева життя полягає насамперед у прагненні душі свідомо поєднати в собі три рівні світобудови: світ богів, земний світ і світ предків.

(Далі буде)

Микола Степаненко,
рухівець.

Шеф-редактор Василь Куйбіда

Індекс: 91216 Часопис Народного Руху України. Зареєстровано Державним комітетом телебачення й радіомовлення України 01.06.2004 р. Серія КВ № 8802.
Адреса: 01054, м. Київ-54, вул. Олеся Гончара, 33. Адреса сайту: www.nru.org.ua Тел.: (044)246-47-63, E-mail:ruhpress@ukr.net

У номері використано повідомлення nru.org.ua, unian.net, maidan.org.ua, gazeta.ua, ukrslovo.org.ua , dt.ua, radiosvoboda.ua, pravda.com.ua